

ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ರಾಯರು ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ, ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯ ಟೀಕಾಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆದು ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಾರಾರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಗೀತಾವಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಾಙ್ಮಯೀನ ಸೇವೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು ಮತ್ತು ಬಹುಮುಖವೂ ಆಗಿದೆ. ಅವರು ಮೂಲ, ಭಾಷ್ಯ, ಟೀಕಾ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ತತ್ಪ್ರಯೋಧನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಯಂವೇದಕ್ಕೂ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಮಂಜರಿಯು ಆಚಾರ್ಯರ ಋಗ್ವಿಷ್ಣುಸಾರಿಯಾದ ವೇದಭಾಷ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಋಗ್ವೇದದ ನಲವತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾದೇವ ರಾಯರು ಅರ್ಥ ಬರೆದ ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥವೇ ಈ ಮಂತ್ರಾರ್ಥಮಂಜರೀ ಎನಿಸಿದೆ.

ಇದರಂತೆ ದಶೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಯರೂ ಕೂಡ ದಶೋಪನಿಷತ್ಪಂಡಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆದು ಮಹೋಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಖಂಡಾರ್ಥ ಪ್ರಣಯನದ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಗುಣಸ್ತವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯದಿಂದ ಹೀಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು.

ಯಾವದ್ದೇದಾಂತಖಂಡಪ್ರವಚನಕೃತಿನಿ ಪೇಮಭೂಮಾ ನ ತಾದ್ಯತ್ |
ಸರ್ವಾಮ್ನಾಯಪ್ರವರ್ತಯಸುಪಮಚರಿತೇ ರಾಘವೇಂದ್ರವೃತ್ತೀಂದ್ರೇ ||

“ರಾಯರ ಸಕಲ ವೇದವಿವೃತ್ತಿಗಿಂತ ಎಲ್ಲ ಉಪನಿಷತ್ಪಂಡಾರ್ಥಗಳು ಸಮಸ್ತ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಪರಮಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿರುತ್ತವೆ” ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾಮಹಾಗ್ರಂಥಗಳ ಸರ್ವವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸರ್ವಂಕಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವ ಕಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ಮಹತ್ಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹಾಗ್ರಂಥಗಳ ಯಾವ ಮಹತ್ವದ ಭಾಗವನ್ನೂ ಬಿಡದಂತೆ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುವ ತಂತ್ರವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ಕಂಡ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರು

ತಮ್ಮ ತಂಟಿನ ತಂಟದ ಮೂಲಕ ಭಾವಭೋಗವಾದ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎದ್ದು ಶ್ರೀ ಭಂಡಾರಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಗುರುತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಶ್ರೀಯುತರು ಆರೋಗ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ, ಮಧ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರು. ಚಿಂಪುಕಾವ್ಯದ ರಚನೆಯೂ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಒಲವು ಬಂದ ವಿಷಯೇ ಸರಿ. ಇವರ ವಿಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸ್ಮರಣಪದಕವನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ಮಧ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯುಳ್ಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಮಠವು ೨೦೦೬ ನೇ ಸಾಲಿನ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರನುಗ್ರ ಪ್ರಕಾಶನವನ್ನು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಲಿದೆ.

ಮಾಧ್ವವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವೇದಾಂತಾದಿಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಾಧನೆ ತೂನ್ಯವೆಂದು ಹಂಗಿಸುವ ಚಿತ್ತರೇಯರಿಗೆ ಉತ್ತರ-ರೂಪವಾಗಿದೆ ಶ್ರೀಗುರುಗುಣಸ್ತವನ. ಗುರುರಾಯರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಮರಿಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಗುರುಗುಣಸ್ತವನದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ತಿಳಿಯೋಣ.

ಧೂತಾವದ್ವೈರವಿದ್ಯಾವಿಘಟನಪಟುಭಿಃ | ವಿಧ್ವದಭೃತ್ಪರ್ವನೀಯೈಃ |
 ವಾಚಿಃ ಪಾಟಾಂ ಪವಾಟಾಂಮುಪಚಯಮುಫಜಸತ್ಕೃತಗ್ರಂಥಜಾಲೈಃ |
 ಸಂಖ್ಯಾವಂತೋ ಯಮಾಹುರ್ಮುಪುರಖಿಲಕಲಾಮೂರ್ತಿಮುದ್ದೇಲಕೀರ್ತಿಃ |
 ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಃ ಸ ವಿಶತು ಸತತಂ ಭವ್ಯಮವ್ಯಾಹತಂ ನಃ ||

ಯಾವುದೇ ದೋಷಲೇಶವೂ ಇರದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರರ ಗ್ರಂಥರಾಶಿಯಿಂದ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಗ್ರಂಥಕಾರರಾದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರಿಂದ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರವರೆಗಿನ, ಶ್ರೀಟೀಕಾಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಅವರ ವಾಚೋವಿಜ್ಞಗಳೂ ಉಪಚಯ ಎಂದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಪ್ರವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವು ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಯರು ಮಾಡಿದ ಮಹಾಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯ ಎಂದರೆ ವ್ಯಾಸ, ಮಧ್ವ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಶಯ-ಆಕೂತಗಳಿಗೆ ಮುಖವಾಣಿ ಆದದ್ದು. ಅವರ ಗಹನಾತಿಗಹನವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗಾಢಗೂಢವಾದ ಪ್ರೌಢಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದು.

“ಗಂಭೀರಾಶಯ ಗುಂಭಿಸಂಭೃತವಾದ ವಚಿಃ” ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಗರ್ಭಿತವಾದ ಸರ್ವಜ್ಞರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಂತರಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ರಾಯರ

ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಟೀಕೆ, ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ವಿಶದಪ್ರತಿಪತ್ತಿಗಳು, ಆ ಎಲ್ಲ ಆಶಯ ಆಕೂತಿಗಳ ಸಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ನಲವತ್ತೆಂಟು ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಟೀಕಾಚಾರ್ಯರ ಯಾವ ಯಾವ ಕಲಶ ಕೃತಿಗಳ ರಸ್ಮರಸ್ವಾರ್ಥಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಸಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರೀರಾಯರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ತೆರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರ-ತೀರ್ಥರು ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿಟ್ಟು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರ ನಾಲಿಗೆ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಿದ್ಯೆಗಳು ನೆಲೆಸಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಂತಹ ಉತ್ಕೇಷ - ಚಮತ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಚಾರುತರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ -

ಧೀರ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ತ್ವದತುಲರಸನಾರಂಗಸ್ಯತ್ಯತ್ ಸ್ವಯಂಭೂ-
ಯೋಪಾಧಮ್ನಿಲ್ಲಭಾರಶ್ಲಘಕುಸುಮತತೀಸ್ತದ್ಧಿರಃ ಸಂಗಿರಾಮಃ |
ಯಾಭಿಃ ಸಮಿಶ್ರಿತಾಭಿಃ ನಿರವಧಿವಸುಧಾವಿಶ್ರುತಾ ಸಾ ಸುಧಾಪಿ
ಕ್ಷೋಣೀ ಗೀರ್ವಾಣಗಮ್ಭಂ ಪರಿಮಲಮತುಲಂ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಸಂಪ್ರಪೇದೇ ||

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಸರ್ವದಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಚಮತ್ಕಾರಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಉಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ - ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಿಗೆ ವಾಗ್ವಿಶ್ವವಾದ ಸ್ಯತ್ಯಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆಂದು ಬಯಕೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೇ ತನ್ನ ರಂಗಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನರ್ತನ ಮಾಡಿದಳಂತೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಆಚೀಚೆ ಹೊರಳಿ ನರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅವಳ ಹೆರಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಅರಳು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವುಗಳು ಉರುಳಿ ಅವೇ ಪರಿಮಳ ಗ್ರಂಥವಾಯಿತು ಎಂದು ಕವನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರ ಕಾವ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾಕೌಶಲ್ಯವೂ ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಚಾರ್ಯರ ಮೇರುಕೃತಿ ಎನಿಸಿದ 'ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ'ದ ಮೇಲಿನ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಸುಧಾ ಎಂಬ ಟೀಕಾ ಗ್ರಂಥದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಪದ್ಯವು ವೈಭವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎದು ತೋರಿಸು-

ತ್ರದೆ. ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಟೀಕಾಗ್ರಂಥವು ಶ್ರೀರಾಯರ ಪರಿಮಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ತನ್ನ ಕಂಪಿಂಪುಗಳ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಬೀರುವಂತಾಯಿತು. ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಸುಧಾಗ್ರಂಥದ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಪದಪದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಸ್ವತಿಯು ಗಂಜೆ ಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ತಮ್ಮ ಮಂಜುಳನಾದ ಪದಪುಂಜಗಳಿಂದ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ -

ಷಕತ್ತರಂ ಷತಿಪದಂ ಅನೇಕಾಕೂತಗರ್ಭತಾ |
ಷತಿಘಾತಿ ಸುಧಾಘಾಪಿ ಗುಂಠಾಲ್ಪತ್ಯಾಯ ನೋಚ್ಯತೇ ||

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ "ಸುಧಾ"ದ ಅಕ್ಷರ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾವಾರ್ಥಗಳು ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಗ್ರಂಥಗೌರವ ಭಯದಿಂದ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಬರೆದದ್ದೇ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಸಮಧ್ವರ ಹೃದಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಕಾರರು ಮೌನವಹಿಸಿ ಬರೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕ್ಷ-ಕಿರಣ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಮಳ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸುಧೆಯು ತ್ರಿಭುವನ ಎದಿತವೂ ಎತ್ತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಎತ್ತುತವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದ ಮೇಲಿನ ಭಾಷ್ಯಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ವಿವರಣೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಯಾವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದಲೂ 'ಮಧ್ವಭಾಷ್ಯಟೀಕಾ' ಎಂಬ ಯುವತಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿದ್ವಜ್ಞನರಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬರೆದ 'ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ' ಎಂಬ ರೇಶಿಮೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ 'ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾ' ಎಂಬ ಯುವತಿಯು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಪಂಡಿತಮಂಡಳಿಯ ಮುಂದೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ಈ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರಾಗನ್ಮದೀಯಾತನುತರವಿವೃತಿಗ್ರಂಥವಾಸೋವಿಹೀನಾ
ಪ್ರೀಣಾ ನಾರ್ತಿ ಧೀರೈರಪಿ ಕಿಲ ಯುವತಿರ್ಭಾಷ್ಯಟೀಕಾಭಿಧಾನಾ |
ಅದ್ವ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವೃತ್ತಿವೃತ್ತಿಪ್ರೌಢಕೌಶಲೇಯವಾಸಃ
ಸ್ತೇಪಾಯುಕ್ತಂವಸಾನಾ ವಿಹರತಿ ಸುಧಿಯಾಮಗೃತಃ ಸ್ವೈರಿಣೀವ ||

ಇದರಂತೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಯಾದ 'ವಾದಾವಲೀ' ಗ್ರಂಥದ ಮೇಲೆಯೂ 'ಭಾವದೀಪಿಕಾ' ಎಂಬ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ವಾದಾವಲೀಂ ಯಥಾ ಬುದ್ಧಿವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಸತಾಂ ಮುದೇ' ಎಂದು "ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ವಾದಾವಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದಾವಳಿಯು ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥ. ಅದು ಯಾವ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಬಂಧವು ಚಂದ್ರಿಕಾಚಾರ್ಯರ ನ್ಯಾಯಾಮೃತದಂಥ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಮಹಾಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬೀಜರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವಾದದ ಕೋಲಾಹಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಂಜಕವಾದ ನ್ಯಾಯಾಮೃತ ಗ್ರಂಥವೂ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರ ಈ ವಾದಾವಳಿಯ ಪರಿಷ್ಕಾರ ರೂಪವಾದ ಭಾವೋಪಭಂಹಗವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದ್ವೈತಮತ ಎಂಬ ಕಾಡಿಗೆಲ್ಲ ಈ 'ವಾದಾವಳಿಯು ತಿರುಗಿ ಓದಿದರೆ ದಾವಾವಳಿ' ಎಂದರೆ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಕಾಡ್ಲಿಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು ಚಮತ್ಕೃತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯದಿಂದ -

ಗ್ರಂಥೋ ವಾದಾವಲೀದ್ಯಾಗಭಜತ ವಿದಿತೋ ದುರ್ಮತಾರಣ್ಯದಾಹಾ-
 ದಾಪೂರ್ವಾರ್ಥಪ್ರತೀಪಕಮಪರಿಪರಿತ ಸ್ತುಭಿಧಾಗೋಚರತ್ವಮ್ |
 ತಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರವ್ಯತಿವರ ಭವತೋ ವಾಯುವಂಶಪ್ರಸೂತೇ-
 ರೇತರ್ಹ್ಯುದ್ವೀಪನಂ ಯತ್ರದುಚಿತಮಿತಿ ಮೇ ಮಾನಸೀ ವ್ಯತಿರಿಂದೇ ||

"ವಾಯುಪೀಠಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ ಶ್ರೀರಾಯರ ಗ್ರಂಥವು ದುರ್ಮತದ ದಳ್ಳುರಿಗೆ ಗಾಳಿಯಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ" ಎಂದು ರಾಯರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರಾಯರ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದು. ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಗೀತಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ವೈಭವವನ್ನೂ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಚಂದ್ರಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಗೀತೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಆ ಯದುವಂಶಕ್ಕೆ ಶೋಭೆಯನ್ನು ತಂದನು. ಅದರಂತೆ ಹಂಸಯತಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಾತ್ ಸೂರ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿಬಂದ ತಾವೂ ಕೂಡ ಗೀತೆಗೆ ದಿವ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಭವ್ಯ ಎಂದರೆ ಸಂತಸವು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ರಸಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವೈದಿಕರು ಆಸ್ವಾದಿಸಲಿ.

ಗೀತಾಮತರ್ಥಧೂತತ್ರಿತಜನದುರಿತಾಮಿಂದುವಂಶಪ್ರಸೂತೇ
 ವ್ಯಾಚಕ್ಷಾಣೇ ಮುರದ್ವಿಷ್ಣುಭಜನಮುಭಜತ್ ಭದ್ರಮಿಂದೋರನಿದ್ರಮ್ |
 ಧೀರಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ! ತ್ವಯಿ ಪುನರನರ್ಥೇ ಹಂಸವಂಶೋದಿತೇ ತಾಂ
 ವ್ಯಾಕುರ್ವತದ್ ಭವಂ ಕಥಮಿದ ನ ಭಜೇದಾಕು ಮಿತ್ಯಾಸ್ತವಾಯಃ ||

ಇದರಂತೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ಮತ್ತು ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯ ಎಂಬ ಎರಡೂ ಆಚಾರ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಜಯತೀರ್ಥರು ಬರೆದ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಧೀ ಜನರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ 'ಗೀತಾವಿವೃತಿ ಅಥವಾ ಗೀತಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹ' ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಕೂಡ ರಾಯರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಶ್ರೀವಾದೀಂದ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಏನಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಗೀತಾಮಪಿ ಗುರುಚರಗೋದಾರತದ್ವಾಷ್ಟಟೀಕಾ-
ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ವಿಖ್ಯಾತವಿದ್ವನ್ನಣಿಗಣವಿಸುತಾಕಾರಿ ಭೂಯಸ್ತ್ಯಯೈವ |
ಶಕ್ತದ್ವಾಖ್ಯಾತಗೀತಾಕ್ತಿರಪಿ ವಿಬುಧಾನುಗ್ರಹೈಶಾಗೃಚತೋ
ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಟೀಕಾವಿವರಣಮಕರೋದದ್ವೃತಂ ರಾಘವೇಂದ್ರಃ ||

ಇದನ್ನೇ ರಾಯರು ಮಂಗಳಾಚರಣದಲ್ಲಿ -

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಂ ನತ್ಯಾ ಪೂರ್ಣಚೋಧಾನ್ ಗುರುನಪಿ
ಕುರ್ಮಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗೀತಾಯಾಃ ಭಾಷ್ಯಾದ್ವೈಶಾರ್ಥಸಂಗ್ರಹಮ್ ||

ಇಲ್ಲಿ ಗೀತಾ ಎಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಭಾಗವತ ಮತ್ತು ಭಾಗವತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಐಲಗೀತಾ, ಶ್ರುತಿಗೀತಾ, ಉದ್ಭವಗೀತಾ, ಗೋಪೀಗೀತಾ, ಅವಧೂತಗೀತಾ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಗೀತೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ಗೀತೆಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ - ಹಾಡಿದವರ ಹೆಸರು ಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಅವು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದೇ ಉಪಸರ್ಗ ಉಪಾಧಿ ಉಪಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲದೇ ಬರೀ ಕೇವಲ ಗೀತೆ ಎಂದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥವು ವಿವಕ್ಷಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ -

ಗೀತಾರ್ಥಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಲೇಶತಃ
ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯಮುಚ್ಯತೇ

ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಮಂಗಳಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಕುರ್ಮಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗೀತಾಯಾಃ ಭಾಷ್ಯಾದ್ವೈಶಾರ್ಥ ಸಂಗ್ರಹಂ' ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೈದಿದ್ದಾರೆ. ಗುರುರಾಯರು ಆಚಾರ್ಯರ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯ ಇವುಗಳಿಗೆ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಶಕ್ತದ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತ ಗೀತಾ ಕ್ತಿರಪಿ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಪಂಡಿತರಿಗೆ, ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗೀತಾವಿವೃತಿ ಅಥವಾ ಗೀತಾರ್ಥ